

Telegraful Roman.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției »Telegrafului Român«, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Noul dușman.

Italia a declarat războiul monarhiei noastre. Manifestul Monarhului.

După cele întâmplate în camera și în senatul din Roma, în corpurile legiuitoare italiene, Joi și Vineri săptămâna trecută, nu putea se urmeze alta decât aceea ce a urmat, *declarația de război* din partea Italiei, la adresa monarhiei noastre. Duminecă, în ziua primă de Rosale, la orele 4 după amiază, s'a prezentat domnul *Avarna*, reprezentantul Italiei la curtea din Viena, în fața ministrului de externe austro-ungar și i-a înmănat nota următoare:

«In 4 luna curentă au fost aduse la cunoștința guvernului imperial și regesc gravele motive, pentru cari Italia, rezimată pe bunul ei drept, a declarat de nul și din ziua aceea de neexistent contractul de alianță cu Austro-Ungaria, violat din partea guvernului imperial și regesc, și în considerarea acestui fapt, Italia și-a redobândit întreaga libertate de acțiune. Guvernul regesc (italian) fiind ferm hotărât de a griji cu toate mijloacele ce-i stau la dispoziție de apărarea drepturilor și intereselor italiene, nu se poate substra de îndatorirea de a lua, în scopul realizării aspirațiilor naționale, față de amenințările din prezent și viitor, de orice natură, măsurile la cari e constrâns de împrejurări. *Maiestatea Sa* (Regele Italiei) *declară, că de mâine încolo se consideră ca aflător în stare de război față de Austro-Ungaria*».

Aceasta declarație de război a fost publicată încă Duminecă într-o ediție extraordinară a monitorului oficial, împreună cu următorul *manifest* al *Maiestății Sale*, *Împăratului și Regelui nostru Francisc Iosif I*, adresat popoarelor sale:

«Regele Italiei a declarat război. Regatul italian a sevârșit față de ambele ei aliate un act de infidelitate, fără păreche în istorie. După rapoarturi de alianță, cari au durat peste treizeci de ani, în care restimp și-a mărit teritoriul și s'a putut ridica la o înflorire nevisată, Italia ne-a părăsit în momentul primejdiei, trecând cu steagurile fluturătoare în tabăra dușmanului. Noi n'am amenințat Italia, nu i-am atacat vaza și nu ne-am atins de onoarea și de interesele ei. Cu credință ne-am împlinit totdeauna datorințele de aliați și i am oferit scut când a plecat în război. Am făcut mai mult: când Italia și-a aruncat privirile galeșe spre granițele noastre, ne-am hotărât, ca în scopul conservării raporturilor de alianță și a păcii, să aducem mari și dureroase jertfe, cari au atins adânc inima noastră pârîntescă. Italia însă a crezut, că poate exploata momentul, și lăcomia ei nu a putut fi satisfăcută. Trebuie să se îplinească deci aceea ce vrea soarta.

In lupte uriașe, date în curs de zece luni, în credincioasă frățietate de

arme cu trupele înaltului meu aliat, și-au afirmat trupele mele în mod victorios locul față de puternicul contrar dela nord. Noul dușman, care ne atacă cu viclenie dela sud, nu ne este vreun contrar nou. Novara, Mortara, Custoza și Lissa, de glorioasă aducere aminte, tot atâtea numiri de mândrie din tinerețele mele, cum și spiritul lui Radetzky, al Arhiducelui Albrecht și al lui Tegetthoff, care trăiește în țara mea și în puterea mea armată, mă asigură, că vom apăra cu succes granițele monarhiei și la sud. Salut trupele mele, probate în luptă și încoronate cu triumf. Am încredere în ele și în conducătorii ei. Am încredere în popoarele mele, cari pentru jertfele fără păreche primească mulțamita mea pârîntescă. Cel atotputernic se binecuvinte steagurile noastre și se iee în apărare cauza noastră dreaptă. *Francisc Iosif I. Conte Stefan Tisza*».

Duminecă, în ziua înmânării declarației de război, Regele Italiei a ordonat mobilizarea generală a armatei și a flotei italiene și guvernul din Roma a luat toate măsurile necesare pentru rechiziționarea tuturor cailor și a trăsurilor. Iar din Berlin s'a trimis tot Duminecă îndrumare la Roma principelui *Bülow*, reprezentantul Germaniei pe lângă curtea italiană, ca imediat să-și părăsească postul, împreună cu ambasadorul austro-ungar, care a primit instrucțiuni de asemenea natură dela Viena.

Motivele eșirei Italiei din alianță.

In camera italiană, care a votat Joi cu 407 voturi contra 74 (voturile deputaților socialiști) proiectul de lege despre trecerea tuturor drepturilor asupra coroanei în cas de război și despre îndreptățirea guvernului de a lua toate măsurile pe cari le va afla de lipsă, și în senatul italian, unde Vineri acelaș proiect de lege a fost votat cu 262 voturi contra 2, — ministrul-president *Salandra* a cetit o declarație, în care se cuprind motivele pentru cari Italia a eșit din tripla alianță încă în 4 Maiu n. c. S'au spus în declarație următoarele:

«Decând s'a deșteptat earăși Italia la unitate de stat, s'a validat în lumea națiunilor ca factor al moderațiunii, al concordiei și al păcii, și cu mândrie poate declara, că și-a împlinit misiunea aceasta cu atâta statornicie, încât nu s'a speriat nici de jertfele cele mai dureroase.

In cel din urmă period, mai lung decât de treizeci de ani, a susținut sistemul de alianțe și de prietenii, care avea în special scopul, ca pe calea aceasta să fie asigurat mai bine echilibrul european și pacea. De dragul acestui scop nobil Italia nu numai că a tolerat asigurarea mână a hotarelor sale, nu numai că și-a subordonat cele mai sfinte aspirațiuni naționale, ci cu durere sufocată a fost necesită să privească la încercările, continuate cu sistem, de a se șterge trăsăturile caracterului italian,

pe cari natura și istoria le-a sculptat în mod neperitor în teritoriile acestea nobile.

Ultimatul pe care l'a adresat monarhia austro-ungară Sârbiei, în luna Iulie 1914, a nimicit cu o lovitură efectul năzuințelor din lungii ani, întrucât adevărat a vătămat contractul, care ne lega de monarhie. Ultimatul a violat formal contractul, întrucât a negles înțelegerea prealabilă cu noi, sau chiar și numai simpla incunoștințare. Din punct de vedere meritorial încă a vătămat contractul, întrucât mergea într'acolo, ca în paguba noastră să se conturbe acel sistem gingaș al proprietăților teritoriale și aceea sferă de influență, care s'a fost format în peninsula balcanică. Dar cu mult mai mare decât la unul ori altul dintre puncte e vătămarea pe care a suferit-o în întregul contract spiritul din el, care a fost apăsător cu totul, pentru că prin aceea, că a fost deslănțuit asupra lumii cel mai groaznic război, cu totul în contra intereselor și sentimentelor noastre, s'a stricat echilibrul pentru a cărui asigurare suna misiunea alianței, deșteptând de nou în Italia, cu putere iresistibilă, problema întregirii naționale.

Cu toate acestea, guvernul luni dearândul și-a dat silințe cu paciență, ca se afle o astfel de înțelegere, care se redea alianței perdută îndreptățire de existență. Dar limitele pertractărilor le a tras nu numai timpul, ci și demnitatea, peste cari trecând, ar fi fost vătămăte interesele țării noastre în întregime, onoarea patriei noastre.

In urma acestora și în interesul menținerii celor mai înalte scopuri, guvernul regesc s'a văzut necesitat să notifice guvernului imperial și regesc austro-ungar în 4 Maiu, că-și retrace toate propunerile de învoeală, abzice contractul de alianță și declară, că-și rezervă șieși libertatea de faptuire. De altă parte n'a fost cu puțință se fie lăsată Italia izolată, lipsită de orice garanții și autoritate, tocmai într'un moment în care istoria lumii intră în epoca de decideră. Cu considerare la starea aceasta de lucruri și precumpănind gravitatea situației internaționale, guvernul și politicește trebuie se fie pregătit pentru orice probă, fie cât de grea, și de aceea roagă camera (senatul), ca prin proiectul de lege ce i s'a prezentat să dea toate împuternicirile extraordinare de cari este trebuință. Dispoziția aceasta e justificată prin casuri de precedentă, atât dela noi, cât și din alte state, cu orice formă de guvernare, și ea formează totodată forma cea mai blândă și ordinea cea mai bună a drepturilor, pe cari legislatura noastră și în alte casuri le da guvernului, atunci când e vorba de legea supremă, de binele statului....

Fără cuvinte de laudă și fără mândrie, dar cu adâncă înțelegere a responsabilității care ne apasă în ora aceasta, suntem conștienți de aceea, că s'a făcut îngrijire din partea no-

stră cu privire la aceea ce cer cele mai nobile năzuințe și cele mai vitale interese ale patriei. Pentru că în numele patriei și în credința față de patrie adresăm în cuvinte pătrunzătoare caldul nostru apel parlamentului și în afară de parlament țării întregi, ca punând la oparte orice divergență de păreri, din toate părțile să se manifeste cea mai adevărată uitare. Astăzi trebuie se încete orice contrast de partide și de clase, păreri individuale totdeauna respectate în vremi normale, ba chiar și motivele, cari în viața de toate zilele dau principiilor și năzuințelor contrastele rodnice. Toate acestea trebuie să încete, cu considerare la necesitatea care le întrece pe toate, pentru a face loc ideei care însușește mai bine ca oricare altă idee, cu considerare la faptul, că vorba e de norocul și de mărirea Italiei. De orice alta trebuie de azi înainte se uităm și numai la aceea să ne gândim, că toți suntem Italieni și că toți cu aceeași credință și cu acelaș foc iubim Italia. De s'ar contopi puterile noastre într'o putere, și inima tuturor ar bate ca o inimă unitară! De ne-ar conduce o voință unitară spre scopul, căruia i-am pus jurământ, și puterea, inima și voința ar afla o expresiune pasionată și eroică în armata Italiei, în flota ei și în înaltul conducător, care se o conducă spre noua epocă a sorții, acum începute. Trăiască Regele! Trăiască Italia»...

Au urmat, după cum am spus și în numărul trecut, atât în cameră, cât și în senat, delirante aclamări și sgomotoase manifestări pentru război, și astfel corpurile legiuitoare italiene au sancționat actul de perfidie, sevârșit din partea guvernului din Roma față de monarhia noastră, credincioasă aliată a Italiei în curs de 33 de ani.

Răspunsul cancelarului nostru.

La nota guvernului italian din 4 Maiu, prin care acesta anunța eșirea Italiei din tripla-alianță, pentru a-și asigura libertatea acțiunii, libertatea de a ne ataca și ea, aliata noastră, dela spate, în rând cu ceilalți dușmani ai noștri, ministrul de externe austro-ungar a răspuns în 21 Maiu n. c. următoarele:

«Ministrul de externe austro-ungar a avut onoarea a primi comunicarea despre suspendarea contractului triplei-alianțe, pe care i-a făcut-o domnul ambasador italian, din încredințarea guvernului regesc italian, în 4 Maiu.

Cu dureroasă surprindere ia act guvernul imp. și reg. despre hotărârea guvernului italian de a pune capăt pe o cale atât de nemijlocită unui contract, care basat pe comunitatea intereselor noastre mai însemnate politice, a garantat statelor noastre de lungă vreme siguranța și pacea, iar Italiei i-au făcut servicii notorice.

Uimirea aceasta e cu atât mai justificată, cu cât faptul înșirat în prima linie din partea guvernului regesc, ca motiv al determinării sale, s'a întâm-

plat înainte cu nouă luni și mai bine, și guvernul regesc dela terminul acesta în repetite rânduri și-a manifestat dorința, ca să se mențină legătura alianței între ambele noastre țări, ba să fie întărită, o dorință, care a aflat totdeauna primire favorabilă și ecou sincer în Austro-Ungaria.

Motivele, cari au silit guvernul imp. și reg. se adreseze ultimul Sârbiei în luna Iulie a anului trecut, sunt prea cunoscute, ca se mai fie necesar a le repeta aici. Scopul pe care și l-a propus Austro-Ungaria, și care era singur și numai acela, de a apăra monarhia de machinațiunile resturnătoare ale Sârbiei, și de a împedea continuarea unei agitațiuni, îndreptate spre dărăburirea Austro-Ungariei și legată de numeroase atentate și în urmă de tragedia dela Saraievo, nu putea se atingă interesele Italiei, pentru că guvernul imp. și reg. n'a presupus niciodată și ține de eschis, că interesele Italiei ar putea fi cumva identificate cu criminalele mișcări îndreptate în contra siguranței și integrității teritoriale a Austro-Ungariei, și cari au fost tolerate și încurajate din partea guvernului din Belgrad.

De altcum guvernul italian a fost pus în cunoștință, că Austro-Ungaria nu are intențiuni de cucerire în Sârbia. S'a făcut la Roma declarația categorică, cumcă Austro-Ungaria, dacă rămâne războiul localizat, n'are intențiunea de a ataca integritatea teritorială sau suveranitatea Sârbiei.

Când în urma amestecului din partea Rusiei, cearta curat locală dintre Austro-Ungaria și Sârbia, contrar dorințelor noastre, a luat un caracter european, și Austro-Ungaria și Germania s'au văzut atacate din partea mai multor puteri mari, — guvernul regesc a declarat neutralitatea, fără a face nici cea mai mică alusiune, că războiul acesta, provocat de Rusia și pus la cele de o mână lungă, ar fi incomodat ca se detragă contractului triplei alianțe temeiul existenței.

Ajunge să ne reamintim declarația pe care la timpul acela a făcut-o decedatul San Giuliano (fost ministru de externe italian) și telegrama din 2 August 1914 a Maiestății Sale, Regelui italian, către Maiestatea Sa, Împăratul și Regele, pentru a stabili, că guvernul regesc n'a văzut atunci în procedura Austro-Ungariei nimic ce ar fi contrar dispozițiilor din contractul nostru de alianță.

Atacate fiind din partea puterilor din tripla înțelegere, Austro-Ungaria și Germania au trebuit să-și apere teritoriul, dar acest război de apărare n'a avut nici decum scopul «realizării unui program contrar intereselor vitale ale Italiei.» Aceste interese vitale, sau aceea ce ne era cunoscut din ele, nu era amenințat nici într'un fel. Dacă de altcum guvernul italian avea în privința aceasta îngrijorări, putea să le afirme și sigur că afla, atât în Viena cât și la Berlin, cea mai mare bunăvoință pentru apărarea acestor interese.

Guvernul regesc era atunci de părerea, că ambele aliate, după starea lucrului, față de Italia nu se pot provoca la cazul de alianță, dar n'a făcut nici o comunicare, care ne-ar fi îndreptățit se credem, că vede în procedura Austro-Ungariei o «flagrantă violare a cuvântului și a spiritului din contractul de alianță.»

Cabinetele din Viena și Berlin, cu toate că au regretat hotărârea Italiei de a rămâne neutrală, o hotărâre, care după părerea noastră nu e compatibilă cu spiritul contractului, au acceptat totuși vederile guvernului italian, în mod loial, și schimbul de vederi, întâmplat în vremea aceea, a stabilit neschimbata menținere a triplei alianțe.

Tochmai cu provocare la acest contract, în special la articolul 7, ne-a prezentat guvernul regesc pretensiuni

nile de a primi anumite despăgubiri în cazul dacă Austro-Ungaria ar avea din războiul favoruri teritoriale sau de altă natură în peninsula balcanică.

Guvernul imp. și reg. a acceptat acest punct de vedere și s'a declarat gata a supune chestia unei examinări, arătând însă totodată, că până nu se ia cunoștință despre favorurile ce vor cădea eventual asupra Austro-Ungariei, cu greu s'ar putea stabili compensațiuni pentru ele.

Guvernul regesc a împărtășit această concepție, după cum se vede din declarația decedatului San Giuliano, făcută în 25 August 1914, când se spunea, că: «Ar fi prematur a vorbi acum de compensațiuni,» precum și din observațiunile principelui de Avarna, după retragerea noastră din Sârbia, că: «De present nu există obiect de recompensare.»

Cu toate acestea, guvernul imp. și reg. a fost totdeauna gata să înceapă conversația asupra acestui obiect. Când guvernul regesc italian, repetind și acuma dorința de a fi menținută și întărită alianța noastră, a ridicat anumite pretensiuni, cari sub titlul unei recompensări se refereau la cedarea unor părți întregitoare de ale monarhiei în posesiunea Italiei, guvernul imp. și reg. care pune mare preț pe conservarea celor mai bune raporturi cu Italia, a acceptat chiar și această bază de pertractare, cu toate că după părerea sa articolul 7 din înțelegere nu s'a referit niciodată la teritoriile celor două părți contrahente, ci numai la peninsula balcanică.

În pertractările purtate asupra acestui obiect guvernul imp. și reg. s'a arătat condus totdeauna de dorința de a ajunge la înțelegere cu Italia; și dacă din motive etnice, politice și militare, cari au fost expuse în mod amănunțit în Roma, i-a fost imposibil să împlinescă toate pretensiunile guvernului regesc italian, totuși jertfele pe cari guvernul imp. și reg. s'a declarat gata a le aduce, au fost atât de însemnate, încât numai dorința de a se menține alianța, care de mulți ani există, spre comunul favor al ambelor noastre țări, le poate justifica.

A dificultat guvernul regesc, că concesiunile oferite din partea Austro-Ungariei abia la un termen nehotărât, adică după sfârșirea războiului, vor fi realizate, și se pare că deduce de aci, că prin aceasta concesiunile își pierd întreaga lor valoare.

Accentuând guvernul imp. și reg. imposibilitatea materială de a preda imediat teritoriile cedate, s'a arătat totuși gata se ofere toate garanțiile posibile și se pregătească predarea, ca ea deja de acuma se fie asigurată pentru terminul puțin cam îndepărtat.

Evidenta bunăvoință și spiritul împăciuitoare, dovedit de guvernul imp. și reg. în cursul pertractărilor, nu justifică nici decum părerea guvernului italian, că trebuie abandonată speranța de a se ajunge la vreo înțelegere. Dar înțelegerea poate fi atinsă numai dacă din ambele părți se arată aceeași sinceră dorință de a se ajunge la înțelegere.

Guvernul imp. și regesc nu poate lua la cunoștință declarația guvernului italian, că vrea se ajungă earăși la deplina libertate a acțiunii și consideră contractul de alianță cu Austro-Ungaria de nul și fără efect de aci înainte, fiindcă o astfel de declarație a guvernului regesc stă în contrast hotărât cu datorințele pe cari Italia le-a luat în contract asupra sa, în 5 Decembrie 1912, când durată alianței noastre a fost stabilită până la 8 Iulie 1920, admițând o abdicere numai cu un an mai nainte de expirare, și nici o altă abdicere ori declarație de nulificare înainte de acest termen. Fiindcă guvernul regesc italian s'a substras dela toate datorințele sale în mod volnic, guvernul imp. și reg. declină dela sine responsabilitatea pentru toate

urmările pe cari le va avea acest mod de procedare»...

În loc se iee în examinare amănunțită și în prudentă precumpănire înțeleptele cuvinte și temeinicele argumente cuprinse în aceasta notă a ministrului nostru de externe, guvernul din Roma a făcut aceea ce a făcut: a trimis la Viena declarația de război, publicată în fruntea acestui articol. Nu s'a mulțumit cu concesiunile destul de însemnate și sigure făcute din partea monarhiei noastre, ci aleargă acum după promisiunile nesigure, problematice, ale triplei înțelegeri. Concesiunile sigure putea să le aibă dela noi fără nici o jertfă, pelângă rămânerea și pe mai departe în neutralitate, în stare de simplă privitoare dela distanță la cele ce se petrec pe câmpul de război, pecând nesigurul promis de tripla înțelegere are să o coste mult, foarte mult, în bani și în vieți omești. Pentru că va fi în stare monarhia noastră și Germania se iee lupta cu sorți de isbândă și în frontul al treilea! Și atunci ce va fi?... Dar întrebarea aceasta să și-o pună cei dela conducerea statului italian. Aceea ce vrem noi se constatăm este numai faptul, că procedura Italiei față de credincioasa ei aliată a fost foarte necorectă, că motivele pentru cari a stricat alianța sunt ridicole, trase de păr, și că infidelitatea ei are se formeze o pată neagră în istorie pentru toate timpurile, chiar și în cazul, dacă ar fi să se reîntoarcă victorioasă din război, lucru însă pe care îl ținem cu totul eschis.

Întrearea Austro-Ungariei în război.

(Urmare).

Două zile grele au suferit trupele cari se întorceau, însă curajul lor de luptă nu era încă frânt. Nu jertfele de sânge, ci pericolul unei impresurări generale era cauza retragerii lor până la pozițiunea cea mai apropiată potrivită, situată după Gnila Lipa lângă Przemyslany și aproape de Lemberg, unde sosiră ele după un marș oboșitor în decursul zilei de 28. Cât de mult a iritat și a sgduit lupta pe dușman, dovedi faptul, că Rușii nu putură urmări și se apucară de abia în 29 de un atac contra pozițiunii noastre nouă. Într'aceea erau pregătite la ajutor părțile armatei Böhm-Ermolli, cari se apropiară: corpul din Timișoara și o divisiune de honvezi lângă Rohatyn, două divisiuni spre lovirea în flanc la podul fortificat Halicz pe Nistru. Planul general era de a ataca pe Ruși la flancul sudic, impresurându-i, pe când frontul de lângă Przemyslany avu menirea de a se menține.

Trupele nouă sosite înțară îndată pe toate locurile într'o luptă grea cu Rușii, astfel că grupul destinat pentru flancare nu putu respinge din Halicz destul de iute pe dușmanul ce i se împotrivi, pentru a putea avea o influență asupra luptei aprige de la Rohatyn.

Frontul dela Przemyslany se menținu contra tururilor atacurilor, cari nu încetară nici în noaptea spre 30. Avantaje însă, raportate de Ruși încă în ziua aceea la Rohatyn, făcură imposibilă pozițiunea grupului frontal, primjduit la flancul său de la Firlejów. Tot curajul eroic n'a fost în stare de a împiedea necesitatea retragerii până la Lemberg. Succesele, isbândite pe aripa nordică în regiunea Lemberg prin ofensiva executată de una și jumătate de divisiuni, sosite ca întărire, de divisiunea tirailierilor tioleni și de corpul din Lemberg în 30 și 31, n'au putut schimba nimica.

Drept este, că față de bătăliile de lângă Zloczów și Przemyslany, în cari a trebuit să cedăm câmpul de luptă, se aflară victoriile de la Kras-

nik și Komarów, însă prin impresurarea armatei noastre nordice, cauzată prin configurațiunea în nord și est, era faptul condiționat, că retragerea unui front la noi a trebuit să influențeze pe celalalt, pe când Rușilor nu le păsa de pierderea terenului unui braț al foarfecilor formate prin puterile sale. Ocupând regiunea de lângă Kamionka Strumilowa au fost ei mai departe în stare de a veni direct în ajutor puterilor de la Komarów, deschis fiind drumul în spatele arhiducelui Iosif Ferdinand și chiar al puterii principale a armatei Auffenberg.

Însă problema luată asupra ei de armata austriacă nordică în cadrul marelui plan de război, încă nu era rezolvită. Părți însemnate ale puterii rusești armate erau încă pe drum. Tren după tren sosia pe teatrul luptei celei mari, care ocupa mai bine de o săptămână spațiul dintre Vistula și Nistru. A întrerupe în acest moment lupta, a abandona succesele mari ale armatei Auffenberg, tot ce s'a câștigat până atunci, a duce armata într'o poziție de apărare situată mai îndărăt, bunăoară dincolo de San, nu însemna altceva, decât a lăsa Rusiei puțința de a dirija tot puvoiu de întăriri nouă împotriva Germaniei.

Prin toate considerațiunile, cari în zilele îngrijorate, după ce s'a cunoscut rezultatul luptei dela Przemyslany, ocupau conducerea supremă, se trăgea ca un fir roșu cunoașterea necesității de a duce lupta înainte împotriva puterii superioare. Afară de aceasta era îndreptățită nădejdea de a aduce o schimbare favorabilă a situațiunii generale, dacă o parte tare a armatei învingătoare Auffenberg, flancând din nord, ar fi putut să vie în ajutorul armatei Brudermann, strâmtorată de forțe superioare, pecând pentru armata Böhm-Ermolli, retrasă îndărăt spre Nistru, s'ar fi oferit poate prilejul de a lovi în flanc dinspre sud. Astfel s'a ajuns la o nouă măsurare cu armele, în stil mare: lupta dela Lemberg.

Față de rezultatul nefavorabil al luptei dela Przemyslany, grija întâia a comandei noastre supreme a trebuit să fie, de a nu mai expune grupul ostic al lui Brudermann și Böhm-Ermolli atacurilor puterii covârșitor de superioare, ci a-i aduce ajutor grabnic și suficient. Aceasta se putea întâmpla numai atunci, dacă se pune capăt carierei victorioase a armatei Auffenberg și i se ordona de a se întoarce și a se pregăti pentru o lovitură în flancul dușmanului periculos.

Aceasta a fost o întreprindere grea, care s'a impus. O masă armată, cu mulțimea coloanelor de trăsuri ce-i urmează, de cari are nevoie spre acoperirea trebuințelor sale de luptă și de tren, nu se poate întoarce așa de ușor ca o mânășă. Însă acest greu lucru a reușit. Această problemă grea a fost rezolvită cu utoala fulgerului, cu toată oboseala trupelor și cu toate că drumurile erau rele. În 1 Septembrie, luptând încă cu dușmanul din nord, masa principală a acestei armate stătea cu două zile mai în urmă cu frontul îndreptat spre sud în ost de Tomaszów, gata de a da o lovitură înspre Rawaruska, scutită în dos de un grup mai slab, sub comanda arhiducelui Iosif Ferdinand, care urmărind pe dușmanul bătut la Komarów, ajunsese până în regiunea Grubieszów în creștetul unghiului Bug Huczwa. Un cap de operă a tehnicii militare, care face onoarea cea mai mare, atât conducerii cât și trupelor!

Într'aceea s'a arătat, că puvoiu rusesc a frânt stavilele, cari i s'au opus lângă Zloczów și Przemyslany, nu fără a pierde mult din puterea sa. Puvoiu nu mai venea năvală înspre vest, ci se împingea în parte, încet și cu precauțiune, spre Lemberg, venind din

sud, ost și nordost; masele principale, părăsind câmpul de luptă dela Przemyslan, se puseră pe marș spre nord-vest, cum se vede, pentru a urma tipătul desperat, care venea tot mai intens dela armata a 5-a bătută la Komarów. Relativ mai slabe puteri împresurară podul fortificat de la Halicz lângă Nistru și pătrunseră încet spre vest în spațiul dintre acest râu și Lemberg.

Era vădit, că viitorul cel mai apropiat va aduce, nu un atac principal asupra grupului nostru ostic și o intervenție din flanc a armatei Auffenberg, ci că dimpotrivă, aceasta din urmă avea să presteze o luptă grea. Credincioși planului nestrămutat, de a duce înainte lupta pentru a lega și mai departe puterile rusești, situația nouă impunea hotărârea de a duce grupul ostic la o intervenție din flanc în lupta ce se aștepta pentru armata Auffenberg. Această hotărâre a putut să se ia cu atât mai ușor, fiindcă bravele trupe păstrasera cu toată oboseala lor și cu toate întâmplările din urmă deplină putere și o viaie dispoziție de atac.

Două premise însă trebuiau să se împlinescă întâiu. A trebuit să li se dea trupelor timp de odihnă fie cât de scurt, și apoi trebuiau să fie întrebuințate în masă compactă pentru problema însemnată a loviturii din flanc. Aceste două premise cereau o hotărâre nici decum ușoară: Abandonarea Lembergului.

De bună samă, că i s'a cedat dușmanului cu aceasta un succes ușor. Însă pentru a ține întăriturile de pământ, cari încunjurau orașul, ar fi trebuit o armată întreagă, care, pe lângă toate întăriturile ar fi ajuns în împrejurări grele de luptă, încunjurată fiind din trei părți. Brăul de întărituri ajungea pentru apărare contra corpurilor dușmane de cavalerie, dacă ar fi năvălit pe neașteptate în țară la începutul războiului, nu putea însă să fie față și artileriei grele. Căderea forțată a Lembergului ar fi adus dușmanului pe lângă succesul moral și cel militar de a se putea mândri cu cucerirea unei cetăți. Înainte de toate însă trupele adunate acolo s'ar fi încălțit fără odihnă în lupte și ar fi fost legate prin împresurarea dușmanului, pecând fiecare om era de trebuință pentru lupta din câmp. Dușmanul se apropia doară deja în 1 Septembrie seara de Kulikow, lângă porțile orașului. De aceea s'a evacuat în 2 Septembrie Lembergul. Tot grupul ostic se retrase după Wereszyca, care formează un segment strălucit de apărare, împreună cu lanțul de iazuri de lângă Gródek, prin care trece ea. Aici trupele putură afla liniște și recreare, până ciocnirea armatei Auffenberg cu dușmanul ce venea spre nordvest le-a chemat la fapte noi.

Această armată era în mișcare spre Ravaruska, unde a ajuns în 5 Septembrie. În cursul ei de înaintare aripa ei dreaptă avea să ajungă la calea ferată, ce duce dela Jaworow la Lemberg, și avea să se puie în legătură cu frontul Wereszycei. În 7 Septembrie s'a înâmplat aceasta, însă nu fără lupte înverșunate. Fiecare pas spre Lemberg făcea să crească masa dușmanilor, ciocnirile avant-trupelor se desvoltară repede ca luptă, și cu aceasta era venit momentul de a interveni și pentru frontul de lângă Wereszyca. Asestua i-a revenit problema de a provoca deciziunea victorioasă și el era conștient de însemnătatea momentului. (Va urma).

Părerea presei din Germania. Ziarele germane osândesc în unanimitate cele întâmplate în camera din Roma. *Vossische Zeitung* asemănează pe Salandra cu Macchiaveli și zice: Italia va afla poate în curând, că și-a greșit cu desăvârșire socotelile. Ce va dobândi, sau ce va pierde în război, este taina viitorului. Un lucru însă l-a pierdut mai pe sus de orice îndoi-

ială: *onoarea*. Istoria mai nouă nu cunoaște o călcare mai josnică a contractului de alianță, decât tradarea comisă de Italia. — *Tageblatt* din Berlin scrie: La sfârșitul lui Iulie 1914, în ajunul catastrofei popoarelor, cineva a întrebat pe bătrânul Cambon, ambasadorul francez la Berlin, că de ce trebuie să meargă Franța tocmai alături de Rusia? Cambon ar fi răspuns: *Pentru că noi nu sântem italieni*. — *Ziarul Lokalanzeiger*: Nimeni n'a încercat în Italia să se opună unei minorități inconștiente, care calcă în picioare dreptul. Lavina s'a pornit, dar poate să-i fie fatală. A voit războiul, eată-l sosit! Noi îl vom purta, lângă unicul nostru amic adevărat. — *Deutsche Tageszeitung*: Nu punctul de vedere iredentist preocupă mintea bărbatilor de stat italieni. La dâșii nu e vorbă despre Trentino, despre italienii din Triest, ci despre dominația strategică asupra Mării adriatice, despre distrugerea Austro-Ungariei; căci în felul acesta speră Italia să pună mâna pe insulele turcești, situate în apropierea șarmurilor Aziei mici. Toate celelalte sânt fraze.

NOUTAȚI.

Representanța fundațiunii Gozsdu s'a întrunit în sesiune ordinară eri, Marți, în Sibiu. Pentru a participa la ședințele ei au sosit încă Luni în Sibiu Preasfinții Lor, Episcopii *Ioan I. Papp* al Aradului și *Dr. Miron E. Cristea* al Caransebeșului, cum și ilustrisimii domni *Avram Berlogia* și *Dr. Nicolau Poynar*, membri ai reprezentanței. Ședințele sânt conduse de Excelența Sa, Înaltpreasfințitul Domn Arhiepiscop și Mitropolit *Ioan Meșianu*.

Examenale la școlile medii gr-ort. române din Brașov se țin în anul acesta după cum urmează: Examenale publice de clasă s'au ținut Vineri, 8/21 Maiu. Examenul oral de maturitate se va ține în 1. 2. și 3 Iunie v. (14. 15. 16 Iunie n.). Examenale private (particulare) se vor ține, cele scripturistice în 19 și 20 Maiu v., cele orale în 22 și 23 Maiu v. Taxele de examen și didactul se va plăti înainte, până cel mult în 18 Maiu v. c.

De ale cenzurii. A fost vorba în dietă despre felul cum se face la noi cenzurarea ziarelor și s'a făcut constatarea, că cenzura de multeori crează la noi situații foarte comice. S'a întâmplat de es., că o foaie a reproduș ceva din altă foaie, și cenzura a sters aceea ce apăruse deja în altă foaie fără nici o pedecă. Culmea însă ni se ofere în „*Unirea*” din Blej, care de vre-o două săptămâni încoace încă trece prin cenzură. Stimatul ei censor adevărat așă a înțeles ordinul. pe care l-au primit toate redacțiunile, că despre Italia să nu se prea scrie, mai ales nu în ton dușmănos, că nici contelui Tisza nu i-a dat voie se vorbească prea mult despre Italia, ci i-a sters din coloanele „*Unirii*” Nrul 47 o bună parte din răspunsul dat în dietă la interpellarea contelui Andrássy în chestia concesiunilor făcute Italiei, precum a sters și înșasi interpellarea. „*Unirea*” va fi singura foaie la noi, care n'a putut da interpellarea și răspunsul contelui Tisza, din cauza cenzurii hipervigilente!

Părintele Lucaciu e bolnav. Așa ce-i sem nu de mult într'un ziar oarecare, că părintele Lucaciu e bolnav. Cele spuse mai la vale vor convinge pe fiecare dintre cetitorii noștri, că știrea, durere, e adevărată. În Duminică trecută s'a ținut adevărat o întrunire națională în Ploiești, pentru a serba cu demnitate ziua de 3/15 Maiu. Părintele Lucaciu, care avea să deschidă și conducă adunarea, n'a mers la Ploiești, ci a trimis o telegramă, în care spunea Ploieștenilor, că actul măreț al unității naționale, ce se va înfăptui, îl va iscali cu pana de aur ce dâșii i-au dăruit acum douăzeci de ani!... Întru adevăr e bolnav părintele Lucaciu. Iși închipue că el e cancelarul Marelui Românii, care se va înfăptui și că el va avea să iscălească actul unității naționale, cu pana de aur, pe care zice că — o mai are!

Asentare. În foaia oficioasă a apărut ordinașunea cu privire la asentarea celor de 18 și de 43—50 ani, obligați la serviciu de glotași. Terminul chemării la serviciul militar se va satori mai târziu.

Reducerea comunicației. Trenurile de băi între Sibiu și Onna, cum anunță șeful dela gara orașului nostru, nu mai circulează până la alte dispoziții. S'au sistat și trenurile 5901 și 5912 pe linia Sibiu-Făgăraș. Zina când se va relua comunicația va fi anunțată.

Oprire. Un ordin al guvernului italian interzice tuturor ziarelor din Italia de a scrie ceva despre demonstrațiile în contra războiului, organizate de socialiștii și muncitorii orașelor italiene.

Alegere de deputat la Caransebeș. Comitetul central comitatens, întrunit sub prezidenția vicecomitelui Issekutz în Lugoj, a fixat ziua alegerii de deputat dietal în cercul vacant al Caransebeșului pe *Miercuri în 2 Iunie n.* Candidatul partidului guvernamental este baronul Emil Baumgarten, fost magistrat poștal în Orșova. Naționaliștii români nu pun candidat.

Aniversare. Ziua de 3 Mai v. s'a serbătorit și în anul acesta în multe orașe din România: în Iași, Galați, București și în alte locuri. La București s'a oficiat un serviciu divin în biserica Mihai Vodă, ear după amiază s'a ținut o conferență ocazională la Ateneu, unde a vorbit profesorul universitar, dl N. Iorga.

Vânzarea făinei de pâine. Șeful poliției sibiene înștiințează, că în conformitate cu dispozițiile ministeriale, negustorii de făină și întreprinzătorii de morărit sânt îndreptățiți să vândă și făină nemestecată de pâine, dacă în acelaș timp se cumpără și cantitatea impusă de 70% făină de curuz.

† Veronica Prie născ. Florea, după o boală îndelungată și grea și-a dat sufletul în mâinile ziditorului, Luni în 24 Maiu n. c., la 5 ore d. a., la etate de 70 ani, împărțită fiind cu sfințele Taine ale mormintelor. Osemintele defunctei se vor așeza sore vecinică odihnă astăzi, Mercuri, în 26 Maiu, la 12 ore a. m., în cimiterul din Săcădate. Fie-i țărâna ușoară și pomenirea vecinică!

Donațiune. Dșoara *Ana Voileanu*, profesoară de pian, și dl *Ionel Crigianu*, cântăret de operă, au dăruit 100 cor. pentru spitalul militar de rezervă al *Reuniunii femeilor române* din Sibiu, pentru răniții din război, venitul curat al concertului din 14 Maiu a. c. aranjat în sala festivă a Muzeului Asociațiunii. Exprimăm mulțumită pentru generosul dar. — Pentru comitetul Reuniunii femeilor române: *Ana Marienescu*, prezidență substitută. *Dr. V. Bologa*, secretar.

Institut ortopedic. Pe lângă noua universitate din Pressburg se înființează un institut ortopedic pentru tratamentul ulterior al soldaților ionalizi. Institutul va fi organizat conform cerințelor moderne și va putea primi în mod statornic 1400 de soldați, cari nu mai pot servi din cauza infirmității lor.

Concert românesc în Brașov. În favoarea Crucii Roșii și a internatului orfelinat, susținut de Reuniunea femeilor române din Brașov, se va da Sămbătă în 5 Iunie n. un concert, la care și-au promis concursul celebra pianistă din București, dșoara *Aurelia Cionca*, și profesorul de vioară *Kress* dela conservatorul din capitala română.

Pradă câștigată în război. Se anunță din Oradea mare: Un interesant rezultat al marelui învingeri din Galiția apuseană este faptul, că în mâinile trupelor noastre au căzut turme întregi de boi, care în mare parte vor fi transportate în interiorul Ungariei. În Oradea mare au fost aduși zilele acestea 1500 de boi. La Dobrișin, Sighețul Maramureșului și în alte orașe s'au adus tot din Galiția alte mii de boi.

Sfârșitul unui lung proces. Un decret al regelui bulgar Ferdinand ordonă să fie ștersi din controalele armatei următorii ofițeri: colonelul Cercovici, majorii Stoicev, Proncov, Geambasov și Carastoicev. Consiliul de război din Moscova condamnă pe acești militari la moarte prin spânzurație, fiindcă s'au predat trupelor române la Ferdinandovo; regele bulgar însă i-a grațiat. Numiții ofițeri au fost apoi degrațiați și ștersi din controalele armatei, ear după aceasta puși în libertate. Așa s'a terminat procesul militar, care a făcut nu puțin șgomot în Bulgaria.

Mulțumită. Votând on. direcțiune a institutului de credit „*Julia*” din Alba-Iulia și în anul acesta ea și în anii precedenți un ajutor de 600 cor. pe sama școlii noastre confesionale, prin ce i se face acesteia posibilă existența, într'un centru atât de însemnat, — în numele bisericii rom.ortodoxe din Alba-Iulia oras. ea susținătoare a școlii subșcriși esprimăm și pe calea aceasta cea mai călduroasă mulțumită. Alba-Iulia. 8/21 Mai 1915. *Ioan Teculescu*, prot., *Valer Ignea*, episcop.

Dela spitalul militar. A murit corporalul *Stefan Derzei*, dela regimentul de husari numărul 2, din comitatul Treiscaune, de 26 ani și a fost înmormântat Sămbătă în 22 Maiu n. la orele 3 d. a. după ritul evangelic-reformat din casa mortuară a spitalului de garnisoană din loc.

Armata italiană. În caz de război armata italiană se compune din 12 corpuri de câte 88.000 de soldați și trei divizii de cavalerie. Fiecare corp are 24 baterii, de câte 4 tunuri. Formațiunile din prima linie dau un număr de 660.000 de oameni, din a doua linie 250.000, și din a treia linie 450.000 de oameni. Toate aceste trupe sânt recrutate din 19 contingente: 8 aparțin armatei active, 4 miliției mobile (Landwehr) 7 miliției teritoriale sau gloatelor. Șeful statului maior este generalul *Cadorna*. — Flota italiană are astăzi cam 40.000 de oameni. Comanda flotei este încredințată ducelui *Abruzzilor*, care își are pavilionul pe vasul „*Conte de Cavour*”, aparținător primei escadre.

Insuflețirea franceză pentru Italia. E de sine înțeles, că presa franceză se însuflețește până la delir în urma atitudinii italiene. *Temps* serbătorește înaltul patriotism al regelui, care nu s'a lăpădat de tradițiile casei domnitoare de Savoia și s'a pus în fruntea noului „risorgimento.” *Journal des Debats* salută cu mândrie Italia nouă, presa italiană și marii bărbați conducători. *Matin* stăruiește, că Italia să nu întârzie nici un moment. *Clemenceau* glorifică pe Victor Emanuel ca pe un vrednic urmaș al moșului său „*Re galantuomo*”. *Hervé* declară, că nu se pot face reproșuri Italiei, care a șovăit așa de mult, până a trecut pe partea triplei înțelegeri: Dacă ai fost treizeci de ani aliat cu cineva, nu este tocmai ușor să-i întorci spatele într-o singură zi...

Mulțumită. În numele comitetului și epitropiei parohiale gr-ort. din Teluc subșcrișul aduc și pe calea aceasta cea mai adevărată mulțumită On. direcțiunii a institutului de credit și economii „*Agricola*” din Hunedoara, pentru suma de 60 coroane, dată ca rescumpărare de cunună pe sicriul decedatului paroh capelan *Simion Zevoian* de aici, fost membru în numita direcțiune. Teluc, la 3 Maiu 1915. *Mihail Zevoianu*, parch. gr-ort. român.

Bioscopul Apollo de pe Piața Hermann va reprezenta Mercuri și Joi în 26 și 27 Maiu n. 1915: Serată *Harry Porten*: La locul despărțirii, dramă socială, pătrunzătoare, în 3 acte. Afară de aceasta un program de întregire.

Războiul.

În Galiția luptele se continuă cu toate energia și s'au început atacurile și asupra cetății Przemysl. Mai multe mii de Ruși au ajuns de nou în captivitate. După spusele ofițerilor rușesti ajunși acum în captivitate Rușii au început se evacueze orașul Lemberg, semnul, că se simțesc prea slabi pentru a-l apăra. Impresia în general e aceea, că trupele rusești nu mai sânt în stare se atace, nici în Polonia-rusă, nici în Galiția și nici în Bucovina, pentru că atacurile lor pretutindenea au fost de repețiatori respinse, cu perderi mari. În Dardanele numărul soldaților francezi și englezi debarcați acolo s'a redus la 40 de mii, din 90 de mii. Perderea deci e 50 de mii. E vorba, ca acum Italia se trimită 200—250 de mii de soldați în Dardanele pentru a forța ea luarea strâmtoarelor. Câteva atacuri nouă franceze și engleze au fost respinse din partea Germanilor, cu mari perderi pentru contrari. La granițele Tirolului s'au întâmplat ciocniri mici între patrurile noastre și cele italiene, iar de pe mare flota noastră a început atacul încă Luni în zorile zilei. Atacul a fost îndreptat spre Ancona și Barletta, cum și spre Veneția. Asupra Veneției au fost aruncate bombe din aeroplanе austro-ungare. După știrile sosite astăzi, trupele noastre și cele germane au avut succese frumoase în Galiția. Au respins atacurile rusești, au luat pe Ruși la goană, și au capturat 39 de tunuri, 40 de mitralieze și 21.000 de prizonieri. Mai multe localități au fost recucerite dela Ruși.

Nr. 202/1915.

(76) 2-3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de protopresbiter al tractului Ilia, devenit vacant prin repozarea fostului protopresbiter Zevedeu Mureșan se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Dotațiunea împreună cu acest post e următoarea:

a) Venitele din parohia centrală Ilia fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

b) Dotațiunea protopresbiterală stabilită prin normele bisericești în vigoare.

c) Taxe din accidentii și comisiuni.

Reflectanții la acest post sunt poftiți a-și înainta cererile lor Venerabilului Consistoriu arhidiecezan conform normelor în vigoare în termenul deschis.

Din ședința comitetului protopresbiterală ținută în Ilia la 1/14 Maiu 1915.

Oficiul protopresbiteral:

Dr. Ioan Dobre m. p.
administrator protopopesc.

A apărut

în editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane

Carte de rugăciune,

în care se cuprind: Rugăciune de dimineață; rugăciunea sfintei treimi; rugăciune către Dumnezeu Fiul; Psalmul „Miluește-mă Dumnezeu”, etc.; rugăciunile mesei; Simbolul credinței; rugăciune de seară; rugăciune către Dumnezeu Tatăl; rugăciune către născătoarea de Dumnezeu; rugăciunea sfintei cruci; rugăciune către Domnul nostru Iisus Cristos și rugăciune la nenorociri și alte necazuri.

Se află în depozit spre vânzare la Librăria arhidiecezană, și se vinde legată în coare roșie și vânătă cu 20 fileri.

Format plăcut, mic, pentru a se putea purta și în buzunar.

Prețurilor, profesorilor și învățătorilor, la comanda de cel puțin 50 exemplare, pe lângă achitarea prețului sau expedarea cu rambursă, li se dă 20% rabat.

Este o carte de rugăciune foarte corespunzătoare nu numai pentru trebuințele sufletesti ale oricărui creștin, ci și ca dar la copii, precum și pentru ostașii din reșel, atât după cuprins, cât și după format și exterior.

La Librăria arhidiecezană în Sibiu,
se află de vânzare:

ALBUM

de

brodării și țesături românești.

Compus și editat

de

Minerva Cosma.

Prețul 16 cor.

Cărți nouă apărute

se află de vânzare la

Librăria arhidiecezană, Sibiu.

Archibald, *Impresii de Călătorie*, note de om

născăjit. Prețul cor. 250. + 20 fil. porto.

Boldor A., *Dare de sumă asupra mișcării*

literare pedag. din anul școlar 1912/13.

Prețul 30 fil. + 5 fil. porto

Bunea Dr. A., *Incercare de Istoria Româ-*

nilor până la anul 1382. Scriere postumă

cu un Portret foarte bine reușit al au-

torului. Prețul 5 cor. + 20 fil. porto.

Caragiale I. L., *Teatru*, opere complete.

Prețul 2 cor. + 20 fil. porto.

Cartea Verde, textul tractatului de pace

dela București 1913. Prețul cor. 150.

+ 20 fil. porto.

Cazaban A., *Intre Femeie și pisică*, romane.

Prețul cor. 150. + 20 fil. porto.

Chirițescu M. I., *Grănicerul*, romane. Pre-

țul 2 cor. + 20 fil. porto.

Coșbuc G., *Fire de Tort*, poezii. Ediție nouă

cu 100 pagini mai mare decât ediția ante-

rioră. Prețul 3 cor. + 20 fil. porto.

Diamandy G., *Chemarea Codrului*, poveste

vitească în 3 acte. Prețul cor. 150.

+ 10 fil. porto.

Drăgescu Dr. I., *Pro patria*, Povestire de-

spre începutul și menirea neamului ro-

mânesc. Prețul 3 cor. + 30 fil. porto.

Dulfu P., *Gruia lui Novac*, Epopee alcă-

tuită din cântecile de vitejie ale popo-

lului român. Cu ilustrații de A. Murnu.

Ed. simplă cor. 150, ed. de lux cor. 250.

+ 20 fil. porto.

Eroii Noștri, pagini alese din istoria nea-

mului. 3 broșuri à 30 bani. Broșura I

conține: Războaiele între Români și Daci.

Broșura II conține: Dacia sub Traian.

Broșura III conține: Muntenia și Mol-

dova, luptele cu Ungurii. Broșu-

urile acestea sunt scrise pe înțelesul po-

porului. Porto 10 fil.

Farago Elena, *Din taina vechilor Răspântii*,

poezii. Prețul 2 cor. + 10 fil. porto.

Filipescu N., *Discursuri politice*, publicate

de N. Pandelea. Vol. I. 1888-1901.

Prețul 3 cor. + 20 fil. porto.

Flaubert G., *Salambo*, roman. Tradus de

Ludovic Dauș. Prețul 2 cor. + 20 fil.

porto

Galaction G., *Biserica din Războare*, no-

vele și schițe. Prețul 2 cor. + 20 fil.

porto.

Ghica Ioan, *Pământul și Omul*, ilustrat.

Prețul 1 cor. + 10 fil. porto.

Goethe, *Faust*, tragedie. Traducere în ver-

suri de Ion Gorun. Prețul 1 coroană.

+ 10 fil. porto.

Hamat Alexiu, *Nova lege militară*. Extras

din lege și tălcuirea ei. Prețul 2 cor.

+ 10 fil. porto.

Herz A. de, *Bunicul*, comedie în 3 acte.

Prețul 2 cor. + 20 fil. porto.

Hodoș E., *Frumoasa din Nor*, și alte po-

vești. Prețul cor. 250. + 20 fil. porto.

Hodoș Z., *Masă ieftină*, găteala mâncărilor

de dulce și de post. Rețete de Bucate

simple și bune. Prețul cor. 120. + 10

fil. porto.

Horia-Petra-Petrescu, *Văduvia* și alte

gase monologice pentru bărbați și dame

tinere. Prețul 1 cor. + 10 fil. porto.

In Teara lui Vlaicu, Primos pomenirii lui

Aurel Vlaicu. Prețul 80 fil. + 5 fil. porto.

Ionescu Sisești G., *Călător*. Prețul cor.

150. + 10 fil. porto.

Iorga N., *Note de Drum*. Prețul cor. 125

+ 10 fil. porto.

Iorga N., *Istoria Statelor Balcanice în e-*

poca modernă, Lecții ținute la Univer-

sitatea din București. Prețul cor. 350 +

30 fileri porto.

Irimescu Căndest I., *Pe durmurile Cadri-*

laterului, impresii și note. Prețul cor.

150 + 10 fil. porto.

Katargiu B., *Discursuri Parlamentare 1859-*

1862. Prețul 3 cor. + 20 fil. porto.

Lazar Stefan, *Floarea Betuliei*, roman din

epoca Asiro-Babiloniană. Traducere au-

torizată de Alexandru Ciura. Prețul cor.

180. + 10 fil. porto.

Lecca Haralamb G., *Dincolo, Din Dunăre*

în Balcani. Prețul 1 cor. + 10 fil. porto.

Legea pentru Curtea de Casațiune și de

Justiție. Prețul 2 cor. + 30 fil. porto.

Locusteanu P., *Suntem Nebuni*, schițe umo-

ristice. Prețul cor. 150. + 10 fil. porto.

Lovinescu E., *Aripa morții*, roman. Prețul

cor. 180. + 10 fil. porto.

Lupaș Dr. I., *Șaguna și Eötvös*, conferință

ținută în sala festivă a gimnaziului din

Brașov la 6 Decembrie 1913 și la „A-

sociațiunea” din Sibiu la 8 Decembrie

1913. Prețul 50 fil. + 5 fil. porto.

Minulescu I., *De vorbă cu mine însu-mi*,

poezii, cu desemnuri de Iser. Prețul 3

cor. + 10 fil. porto.

Moldovan S., *Ardealul II*, Ținuturile de pe

Murăș. Prețul 90 fil. + 10 fil. porto.

Mureșanu Iacob, 1812-1887 *Album Co-*

memorativ. Prețul cor. 350. + 20 fil.

porto.

Murnu G., *Istoria Românilor din Pind*

Vlahia mare 980-1259, studiu istoric

după izvoarele Bizantine. Prețul 2 cor.

+ 10 fil. porto.

Pătrășcanu D. D., *Timotei Mucenicul*, no-

vele. Prețul 2 cor. + 20 fil. porto.

Pillat I., *Eternități de o clipă*, poezii. Pre-

țul 2 cor. + 10 fil. porto.

Popescu General Al. Candiano, *Războiul*

Neatârnat, asaltul și luarea Griviței.

Prețul 3 cor. + 30 fil. porto.

Pușcariu Ioan cavalier de, *Notițe despre in-*

tâmplările contemporane. Broșată cor. 3,

legată cor. 350 + 20 fil. porto.

Pușcariu Dr. Il., Ioan de Preda, Dr. L.

Borcia, Dr. I. Lupaș, Dr. Ioan Mateiu și

Dr. S. Dragomir, *Contribuțiuni istorice*

privitoare la trecutul Românilor de pe

pământul crăiesc. Prețul 4 cor. + 30

filieri porto.

Rădulescu-Niger N., *Orfanii Neamului*,

Roman Naționalist. Prețul 4 cor. + 20

filieri porto.

Sadoveanu M., *Priveliști Dobrogene*, romane.

Prețul 2 cor. + 20 fil. porto.

Schiopul I. I., *Chestiunea polonă*. Rolul co-

operativelor în lupta de conservare na-

țională a Polonilor din Germania cu o

hartă explicativă. Prețul 2 cor. + 10

fil. porto.

Sergent St. G., *Amintirile mele din Răs-*

boiul pentru Independență. Prețul 1 cor.

+ 10 fil. porto.

Simionescu-Râmnicianu M., *Propilee Artis-*

tice, articole Teoretice și Dari de seamă.

Prețul cor. 250. + 20 fil. porto.

Stanca Dr. S., *Pocăiții*, Studiu pentru com-

baterea sectei pocăiților. Prețul 4 cor.

+ 20 fil. porto.

Stoica G., *Alte vremuri*, schițe și povestiri.

Al 3-lea volum din Biblioteca Scriitorilor

dela noi care apare sub aspicile „Aso-

ciatiunii”. Prețul 2 cor. + 20 fil. porto.

Suciu Em., *Țigamul la vânat*, comedie ori-

ginală în două acte și *Arde în țigănie*,

în versuri. Prețul 40 fil. + 5 fil. porto.

Theodorian Caton, *Povestea unei Oddi*, no-

vele. Prețul 2 cor. + 10 fil. porto.

Virgiliu, *Eneida*, tradusă în proză de N.

Pandelea. Prețul cor. 250. + 20 fil.

porto.

Vitejiile lui Mihai-Vodă, documente pu-

blicate de Nerva Hodoș. Prețul 1 cor.

+ 10 fil. porto.

Vlahuță A., *Dreptate*, romane. E itia I-ă a

acestei cărți s'a trecut în decurs de vreo

câteva zile toate și a eșit deja ediția

II-a în 5-6 mii de exemplare. Prețul

2 cor. + 10 fil. porto.

„LUMINA“

instituit de credit și economii, societate pe acții în Sibiu.

CENTRALA: Telefon Nr. 177.

FILIALE:

SIBIU, strada Cîsnădiei Nr. 7.

MURĂȘ-OȘORHEIU și TURDA.

Capital K 600,000.- Fonduri K 50,000.-
Depuneri „ 2,000,000.- Active . , 2,800,000.-

Primește depuneri **5%** interese fără anunț. Pentru depu-

spre fructificare cu **5%** ner mai mari de durată mai lungă cu

anunț, dela corporațiuni bisericești ș. a. și dela particulari se acordă

și interese mai mari. — Darea după interesele de depuneri o p'atește

institutul. — Depuneri se pot face și prin postă fără spese prin ce-

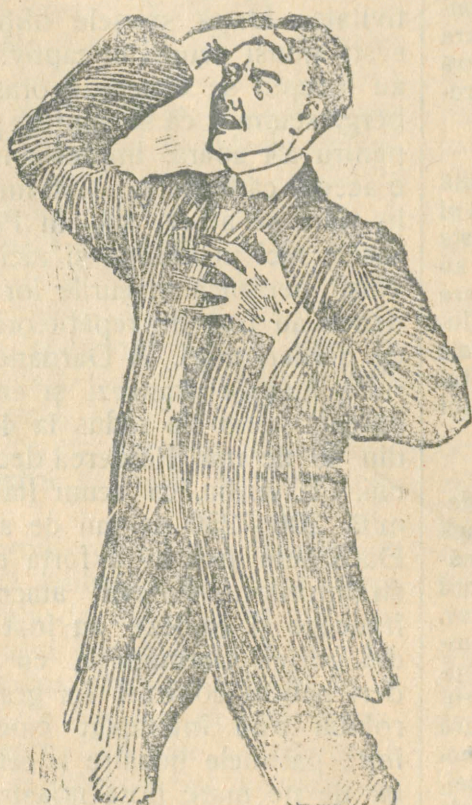
curi, cari se pun la dispoziție la cerere, deasemenea se pot face și

ridicări prin postă fără spese de porto.

(40) 16 —

Directiunea.

Nervi ce duc la desperare.

Cele mai multe boale ale căror cauză e necunoscută, sunt o urmărire a nervilor slabi. Iți vin deodată o mulțime de dureri, nu se știe de unde un rău vine după celalalt, așa că un om chinuit de nervi slabi într'un an poate avea 365 de boale. Sistemul de nervi e eșofal și de aceea se produce tot felul de boale, cum este tremurarea membrelor, dureri în mușchi, nesimțirea în unele locuri ale pielii, toane rele, stare de frică, greutate la mistuire, oboseală și alte multe dureri, cari sunt semnele nervilor slabi. Nu privești ușuratic aceste muștrări ale naturii, deoarece ce

Boalele de nervi ne sug măduva vieții.

Slăbirea de nervi nevindecată, se face tot mai grea și duce până la nimicire.

(78) 1-1

Ce ajută la asta? Precum sarea și legumele fac apetit omului, astfel influențează și tabletele Kola asupra nervilor, dându-le viață.

Kola regulează hrana, eșită stomacul, îmbunătățește mistuirea și merită cu drept numele de „omorător de boală”, fiindcă face corpul rezistent și capabil de a învinge ușor boalele. Kola dă viață și putere și întinerește corpul. Luați un timp oare care Kola și veți vedea, ce bine vă face. Eu sunt cu desăvârșire convins, că Kola vă **Cu totul gratuit o probă.** Vă garantez că table-

ajută și vă trimit **te Kola** veritabile nu conțin nimic stricțios, așadar nu pot strica. Profesorul Dr. Monnet, prof. Manossein, Dr. Davidoff și mulți alți medici renumiți în lume se exprimă foarte mul-